

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Helyben házhoz hordva és vidékre postai megküldéssel:

Egész évre . . . . 4 frt — kr.
Félévre . . . . . 2 frt — kr.
Negyedévre . . . . 1 frt — kr.
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetéseket jutányosan számítunk.

Hivatalos hirdetéseknek 100 szóig 1 frtért közöltetnek.

Kincstári bélyegdíj minden hirdetésért 30 kr.

Hirdetéseket s előfizetéseket felvesz Laudesmann M. könyvkereskedése S.-a-Ujhelyben.

SÁTORALJA

Zemplénnvármegye közérdekeit képviselő hetilap.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL

hova a lap szellemi részét illető közlemények s az előfizetési pénzek, hirdetési kéziratok s díjak és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők:

Narospaták, Kovács-utca 175. sz.

Kéziratoskat nem adunk vissza.

Bérmennetlen leveleket nem fogadunk el.

Nyilttér minden sora 20 kr.

FELELŐS SZERKESZTŐ ÉS KIADÓ-TULAJDONOS:

STEINFELD JENŐ.

TÁRS-SZERKESZTŐ:

RÉZ LASZLÓ.

A kiscgazdák hitelkérdése.

(+) Ha még ma felajánulhatnák hazánk nagy s középbirtokosai a hitel elégtelensége miatt, úgy mit tehetnek kisbirtokosaink, kikről semmikép sincs gondoskodva? Gondoskodni kell tehát a birtokosi osztályról. Még inkább előtérbe lép az e részbeni gondoskodás szükségége, ha tekintetbe vesszük, hogy ez osztály, mely számanál s a kezében levő terület nagyságánál fogva egyike a legtekintélyesebb néposztályoknak s a legtöbb vagyon képviselői; melyre az összes hazai östermelés oroszlanrészre nehezedik, melynek emelkedése s jólététől, gazdasági rendszerének javításától várjuk közgazdasági állapotaink javulását, mely a mezőgazdaság fejlesztése által megvetheti Magyarország iparfejlődésének alapját: ez az osztály terhes adók s alacsony gabonaárak súlya alatt görnyedez és nem csak befektetési tőkével nem bír, hanem a megélhetés eszközeit is alig képes megszerezni magának és adósságok miatt a tönkremenésnek, a pusztulásnak megy elébe.

Segélyt kell nyújtani a gazdáknak, természetesen nem könyörseget; a hónap alá kell nyúlunk, hogy el ne bukjanak, de ne adjunk nekik inségkölcseint, mert ilyesmivel, mulandó hatása miatt célt nem érünk. Olcsó, könnyen igénybe vehető és megerősítés nélkül visszafizethető kölcsönök lehetőségét nyújtunk közbirtokosainknak. Távoll vagyunk attól, hogy a hitelnyújtást valami gyökeresen orvosló

gyógyszernek tekintsük. A hitel még nem ad meg mindent. Áldásos hatás az azonban tagadni nem lehet. A hitel kétélű kard. Igen áldásos lehet arra, a ki azt később jutalmazó beruházásokra használja fel. Az úgynevezett konzumtív hitel, ha még oly kis mértékben vétetik is igénybe, csak romlásra szolgálhat; ellenben a produktív hitelnek jó számítás és okszerű gazdálkodás mellett üdvös eredményei sohasem maradnak el, előbb-utóbb bőven jutalmaz.

Hiába igyezkedik a magyar kisbirtokos saját jövőjének biztosítására, a hazai, mezei gazdasági állapotok emelése, továbbá adózó erejének növelése ezéjából új alapokra fektetni gazdaságát, mikor a mind Ezeket feltételező gazdasági rendszer behozatalára a szükséges eszközt — értjük a pénzt — meg nem kaphatja. Nálunk a kiscgazdák pillanatnyi megszorulása esetén senki sem segít. Más államokban, hol a reálhitel jól van szervezve, ily esetekben az úgynevezett „credit agricola” roppant hasznára van a gazda-közönségnek, mert ellátja azt az egyes termelési ágak megkezdéséhez vagy folytatásához szükséges előleggel, — melyet aztan a nagyobb jövedelemből részletenkint könnyen visszafizethet.

Nálunk a kiscgazdák legfőképp a nyári időszakban, a mikor már nincs mit eladniok, jutnak a leggyakrabban pénzszávarba. A jövő termés reményeivel állnak szemben, de nem képesek a folyó kiadásokat viselni s a még szükséges megmunkáltatást elvégzetetni. Ilyenkor olcsó hitel, úgynevezett avance-ok könnyen segíthet-

nének rajtuk s nem kellene még álló terméseiket lekötöniök vagy olcsón eladniok. Segíteni kell tehát a bajon annál is inkább, mert napról-napra hangosabbak a panaszok, mindinkább érezzük égető szükségét mezőgazdaságunk ápolásának. A kisbirtokos és földmivelő osztály a magyar birodalom népmességének egy harmadát képezi; ennek legfontosabb érdekeit felkarolni annyit jelent, mint az ország anyagi jólétét elősegíteni s összes közgazdasági állapotainkat biztosabb alapokra fektetni. Ezt azonban csak úgy érhetjük el, ha a jelenkor egyik jelszavát: az önszegélyt írjuk zászlónkra, s annak segélyvel megteremtjük azt az eszközt. — melyre oly nagy szükségünk van.

*****

Megyénk anyakönyvvezetői.

A nagyméit. m. k. belügyminisztérium f. hó 17-én nevezte ki a zemplénnvármegyei anyakönyvvezetőket. Az anyakönyvvezető, kivéve a nagykövetségi kerületnek (melyre névben a bodrog-szerdahelyi anyakönyvvezető (vagy megbízva) anyakönyvvezetőjét, valamennyien föl vannak ruházva a házassági ügyekben való anyakönyvvezetés illetőleg a házasságkötés körül való közreműködés jogával is. Megjegyzés: A kinevezett anyakönyvvezető néve után zarjelben feltüntetett kerület azon szomszéd anyakönyvi kerület néve, melyre névben ezen kinevezett anyakönyvvezető az ottani anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anyakönyvi teendő végzésével van megbízva. Ott, ahol az anyakönyvvezetőek helyettesei nincsen, vagy ha van is, de házasságkötéssel nincsen megbízva, azon szomszéd anyakönyvi kerület, amelynek anyakönyvvezetője az előbbi anyakönyvvezető saját személyére, házastársára, gyermekeire, vagy szüleiére vonatkozó anya-

TÁRZA?

A mai levegő.

- A Sátoralja eredeti tárcája.

Kün bolyongok a fekete, sötét éjszakában; keresek egy csillagot, de nem találom.

Nincs egy parányi fény sehol, csak osz hűl szomorúan, esendesen, meg valami fojtó, nehéz pára úszik felettem a levegőben.

***

Egy jogbölcsészeti téma feletti vitát fejeztünk be épen, mikor az alacsony, bezedés szemű joggyakorlók között termelt egész váratlanul.

Talán már ismét a corpus juris bátyáit döngöztetik — szót szokott gúnyos hangján; halljátok fiúk: sokkal okosabbat mondok nektek.

Tudom, hogy a hol Lengyel Féri ott van — más szóhoz úgy sem juthat, hagyjuk beszélni.

Pergett a nyelve sebesen, mint a szélkelep. „Ismeritek a Lővy Náhánt?” De hogy ne ismerédtek? Haza jött a lánya, a Rézike — maga mondta

nekem az öreg, hogy hívják vendégeket, kóstoljuk meg a borát s nézzük meg Rézikét.

Most az egyszer Féri indítványa egyhangúlag elfogadtattott s megindultunk: „A hét ifjához” czimzett kevésbbé látogatott korecsámába.

A korecsma üres, elhagyatott volt. A hosszú fehér lócsák unalmasan nyújtóztak végig a szobán, mintha egyhangúsnak találnák a folytonos télenlenséget. Az öreg Náhán felvetette az asztalvegről, gondba merülő redőztött homlokát, hogy megtudja okát a szokatlan esendőségének. Nyúlánk, sovány arca mosolyra nyílt, beosott szürke szemében felvillant egy hálvány reszkető sugára a reménynek, mikor meglátta a tekintélyes kompániát, majd Ferire vetett egy hosszú hálás tekintetet.

Pár perc múlva már ittuk az öreg émelygős rossz borát, hogy szinte a hátunk borsózott belé.

A bora ugyan fatális, szót egyik czimbora. — S ha a lánya is ilyen, engem bizony nem lát itt többet öregem!

Lővy Náhán morgott valamit a fogai közt, végig simította pázor megfakult szakálát s aztán jelentős pillantást váltva, kifordult a konyhára nyíló nehéz tölgyfa ajtón.

Csaknem félóra telt bele, mire visszakerült. Nem egyedül jött. Sugár termeltő, barna leányt bocsátott, jobban mondva — tőlt be maga előt.

Mindannyian megbölvölte ugrottunk fel a szép jelenésig láttára.

Oh, de milyen szép is volt akkor az a lány!

Tojásdad olajbarna arczán halvány, fehéres sápadtság ömle el, örökké ragyogó bogár szemében a gyermekies szívi félelem reszkető lángja lobogott: kicsiny, dobogó kebele sebesen hullámozott, barna pepita ruhája meg meg rengett rajta: minden tagján hideg borzongás futott végig, a szíve pedig el-csorított a félelmetől.

Miért nem köszönés az uraknak, leányom — szólt az öreg szomrehányóan?

Egy halk, alig hallható „jó napot” rebegett, aztán ott állt sokáig, pirulva, szótlanul.

A fiúk pajzánul mosolyogtak, bókoltak neki, ő zavarában mit sem tudott felelni, csak azt vettem észre, hogy kétszer is megnevededtek ragyogó szemei s egy egy tiszta égtől könnyesepp pergett le arczán, gyorsan, sebesen.

Az nap nem soká mulattunk, a társaság, egyikünknek is, másikunknak is dolga akadva, hamar szétoszlott, ki-ki hazafel vette útját.

Már félén mentem a főtúrról levezező „kis harang” utcának az esti esőndűbe, még mindig hallottam Feriké legült kaczagását, a mint a szép Réziről beszélgettek tréfálva, enyelveg.

Elkezdtem gondolkozni én is, természetesen a központi gondolat Rézike volt s minél tovább me-

a hős forrás vizét. — Kalassay Sándor kedves barátunk és lapunk munkatársa, viz magának élet-társát is, gondolván, hogy küzdeni könnyebb és édesebb lesz négy. *Abaházi Erzsike*, öz. Abaházi Istvánné kedves és művelt leánya az a nagy becsülésre érdemes menyasszony, ki engedve forró szerelmének, vállalkozik segíteni Kalassay Sándornak magára vállalt nehez, de nagyon nemes munkájában. Esküvőjük az indulás napján, f. hó 25-én lesz. Egy magyar reformatus papné — ha hivatalásuak magaslátán áll — itthon is nemes missiót teljesít az idegenben!?! Aldja is meg őt a Gondviselés különösen is hogy legyen új hazájában a magyar nő tipikus sajtóságainak fentartója, megőrzője. Mint mi ismerjük, egyéni sajtóságainál fogva, erősen hivatott erre! — Isten vezéreljen és óvjon nagy utatokban jó barátaink!

— **István napja Kelecsenben.** Tudósítunk, mint jelen volt, írja, hogy Molnar István, zempléni megyei főispán folyó hó 20-án, kelecseni birtokán 160 tagból álló társaság tisztelgetést fogadta névnapja alkalmából. A pezsgő felszolgálása közben megeredt a pohárköszöntők száma is. Az első felköszöntőt Matolay Etiele alispán mondotta — az ünnepelet hazi gazdára. Mondtak meg felköszöntőt Bartha, Füzesei Tamas főszolgabírók, Nemes tanfelügyelő stb. Ebéd végeztével a fiatalok tánca perdült, a mit Újhelybe érve a „Takács“-ban tovább folytatott.

— **Pap-hallgatók.** A debreczeni ev. ref. egyház — tudvalevő dolog — a legközelebbi időben papot választ. Egyik kizemelt jelölt főiskolánk nagyérdemű lelkeséje és a theol. akadémiá nagy-tudomány tanára. nt. *Mitrovics Gyula* úr. Debreczenből egy 23 tagból álló küldöttség járt f. hó 18-án itt Patakon abból a célból, hogy jelölt-jüket személyesen is megismerjék. Ez alkalommal *Mitrovics Gyula* nagyszabású egyházi beszédet mondott — beszélve az Isten igazságosságáról, melyet nem az egyes ember életkörülményeiben, de az emberiség egészében kell keresnünk. Hisz-szük, hogy akik Mitrovicsot hallgattak, azok még rendithetlenebb hűvévé lettek és nem sokára mint debreczeni ev. ref. lelkeszt üdvözölhetjük. Mind a debreczeni egyház mind pedig nt. Mitrovics

úr megérdemlik, hogy reményünk beteljesülése legyen — tudtunkkal — a szept. 8-iki választás eredménye.

— **Élelmes optikus.** Egy fővárosi optikus követ kezű utasítást adta egy föltanu jelenlétében egyik segédjének. Ha az árjegyzőketek zótkülküdi a czimeket apró betűkkel írja, hadd győződjödenek meg az emberek, hogy szemüvegére van szükségük.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TANÜGY.

Az alsó-zepléni ev. ref. egyházmegye tanügyi bizottsága f. hó 19-én tartotta ülését itt Sárospatakon. A közérdekű dolgokról a következőkben számoltunk be a tanügyi barátoknak. Ez egyh. megye lélekszáma: 46,572. Ebből 6-12 éves tanköteles = 3012 fi, 2733 nő, összesen 5746. Ismételő iskolai köteles = 982 fi, 927 nő, összesen 1909. Iskolába járt 6-12 éves = 2627 fi, 2329 nő, összesen 4956. Nem részesült oktatásban tehát 6-12 éves 790, a tankötelesek 137%-a. Ism. iskolába járt 192 fi, 156 nő = 348. Az ismételő iskolázatas tehát — mint e számok is bizonyítják — nagyon gyenge. Ezt érezte a bizottság is, midőn azt a határozatot hozta, hogy hivattassanak fel a lelkesek, hogy az ism. isk. némi pótlásaul az u. n. vasárnapi iskolákat ők maguk állítsák fel. A bizottság az ismételő iskolázatas körül tapasztalható hiányt abból magyarázza, hogy a tanítók minőségének ilyen irányú munkalkodásukért külön díjazva. Bizonyára ez a valódi ok. S egészen helyesen eszelekedett a bizottság, midőn határozatba hozta, hogy az egyházm. elnökségre által keréttessék meg a Zemplén-vmegyei közg. bizottság, hogy az ism. iskolák tanítói számára rendeljen a polg. községek penztárából díjazást, mint ez Szabolcs megyében is van. Így talán nekünk is lehet reményünk, hogy legalább Kispatakon felállítatik az ismételő iskola, melyre igen nagy szükség lenne. Az alsó-zepléni ref. egyházmegyében hat osztályú elemi iskola van 12; öt osztályú 29; négy osztályú 22; három osztályú 4. A múlt isk. évben elért eredmény csak kettőben van gyengének feltüntetve. Rendes tanító működik az egyh. megyében 56, segédtanító 1, ideg. 3, lelkesztanító 8, segédlelkesztanító 3. — Vegyes iskola van 60, tisztán fiú 5, tisztán leány szinten 5, összes iskoláinak száma tehát 70. — Nincs tanító 4 helyen, u. m. Tolcsván, Visen, Kir.-Helmecen és Áressimon.

Ezek között legkisebbe több az állapot Tolcsván, melyre már mi is felhívjuk úgy a megyei közg. bizottság, mint a tanfelügyelőség figyelmét, de semmi sem történt meg mind ez ideig. Pedig nem tisztán az egyh. megye érdeke egy-egy egyh. község tanügye, hanem a polg. hatóságé is! A tolcsvai állapotokra ismétöltten felhívjuk a tanfelügyelőség figyelmét. Az egyh. megye tanítónak összes évi jövedelme a loveltáros szerint: 27,893 forintot tesz ki.

Iskolai értesítés. A s.-a.-ujhelyi róm. kath. „Carolineum” leánynevelő intézetben az 1895/96. tanévre szóló beiratasok folyó év szeptember 1-8-ig bezárólag fognak megtartatni; és pedig naponként délelőtt 9-12-ig, délután 3-5-ig. Szeptember 9-én reggeli 8 órakor „Veni Sancte” a róm. kath. plébánia templomban, 10-én rendez előadás. Az ovó intézetben az évi tandíj 5 frt és 30 kr. beiratasi díj; a népiskolában az évi tandíj 6 frt, az externát I. és II. osztályában 20 frt, a III. és IV. osztályban 30 frt, a felsőbb leányiskolában 40 frt, azonfelül minden növendék után 50 kr. beiratasi díj. A tandíj lehetőleg felévi előleges részletekben fizetendő.

A „Carolineum” előjárásága.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

Végtárgyalás alá kerül

augusztus 26-án:

1. Súlyos testi sértés vétségével vádolt Szekereszka Miklós bűntügye; 2. Súlyos testi sértés vétségével vádolt Ibranko Istvan b. ú.; 3. Gondatlan okból emberölés vétsége miatt vádolt Szendrey Istvánné b. ú.; 4. Lopas bűntette miatt ifj. Fereták Mihály b. ú.; 5. Szándékos emberölés kísérlete miatt vádolt Vajkó Mihály (fogyó) b. ú.

augusztus 29-én:

1. Lopas bűntette miatt vádolt Füzés Mihály s társai b. ú.; 2. Súlyos testi sértéssel vádolt Parádý György s társai b. ú.; 3. Rágalmazás-vádolt Gönczi István s társai b. ú.

H i r d e t é s.

A még eddig fölülmulthatatlan

MALÁRTSIK-féle

csász. és kir. kizárólag szabadalmazott

PATKÁNYIRTÓ-POGÁCSA

a legbiztosabb szer patkányok és egerek kiirtására.

Ára csomagonként 15 és 30 kr. Viszont elárusítóknak 40 kis és 20 nagy csomagból álló posta küldeményt 8 frt 30 kr-ért bérmentve szállítok.

Próbaképen — 2 nagy csomag — 80 kr. előre beküldése mellett portómentes küldéssel megrendelhető: **Malártsik György** a cs. és kir. oszt.-magyar kizárólagos szabadalmak tulajdonosánál Sátoralja-Ujhely.

Raktár Sárospatakon: Pavletits György kereskedésében; S.-a.-Ujhelyben: a fő-téren lévő fűszeráru üzletében és

Kornstein Ignác, Filicskó Antal, Fischer Hani, Fuchs Gyula és Klein Albert urak kereskedéseiben, továbbá:

K.-Helmecen: Pauliczky Gusztáv.	Homonán: Hossza Gyula.	Kassán: Kuhlman Nándor.	Iglón: Pollák Simon.
Szerecsen: Altman Mihály.	Szekerák Aladár.	Poltz Nándor.	Löcsen: Patz Emil.
Klein Mór.	M.-Izrepen: Sehrenk Ferencz.	Zähr és Szakmáry.	Miskolczon: Mähr Károly.
Tokajban: Olay Lajos.	Tarczalon: Lázár Gyula.	Eperjesen: Bein Simon.	Merkl Gyula.
N.-Mihályban: Gárfunkel Nánthán.	Abauj-Szánton: Soóváry Kalmán.	Luchs Edo.	M.-Kövesden: Rusznyak Márton.
Marmorstein Jenő.	A.-Szepsiben: Schwartz A. gyógyt.	Holenia L.	Nyiregyháza: Blau Mór. Hoffman

Adolf, Hibján S. utóadi uraknál, valamint Ausztria-Magyarország minden gyógytárban, fűszer-, vas- és gyógyáru kereskedésében.

Magyarországi nagybani lőraktárak Budapesten:

Brazay Kálmán nagykereskedésében, Muzem-körút. **Török József** gyógyszer-tárában, Királyuteza 12. szám.
Petri Ottó gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. szám.